

Förordning om utfasning av import av rysk naturgas

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 828

Celexnummer 52025PC0828

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om utfasning av importen av rysk naturgas, om förbättrad övervakning av potentiella energiberoenden och om ändring av förordning (EU) 2017/1938

Sammanfattning

Den 17 juni 2025 presenterade EU-kommissionen ett förslag till förordning om utfasning av import av rysk naturgas. Det är ett av flera lagförslag som EU-kommissionen aviserade i meddelandet om en färdplan för att upphöra med EU:s import av rysk energi som presenterades den 6 maj 2025.

Förslaget till förordning innebär ett förbud mot import av rörbunden naturgas och LNG från Ryssland från den 1 januari 2026, med förslag till vissa undantag gällande senare datum för ikraftträdande av förbud. Förslaget innehåller även nya mekanismer för att öka transparensen, övervakningen och spårbarheten för rysk gas på EU:s marknader samt krav på att medlemsstater som importerar gas eller olja direkt eller indirekt från Ryssland ska inrätta nationella planer för utfasning.

Regeringen välkomnar EU-kommissionens förslag till förordning och målsättningen att fasa ut EU:s import av rysk naturgas. Regeringen stödjer ett förbud mot import av rörbunden naturgas, LNG och terminaltjänster från Ryssland och avser verka för en hög ambitionsnivå i förslaget. Regeringen välkomnar krav på nationella diversifieringsplaner för naturgas och olja samt rapporteringskrav vid import av naturgas. Regeringen stödjer att utvecklingen av unionens försörjningstrygghet och energimarknader till följd av förslaget övervakas.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Mot bakgrund av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 och EU:s stats- och regeringschefers uppmaning i Versaillesdeklarationen från mars 2022 om att EU ska minska energiberoendet av Ryssland, presenterade EU-kommissionen REPowerEU-planen i maj 2022. Den bestod av ett meddelande och flera lagstiftningsförslag med syfte att minska beroendet av rysk energi och snabba på omställningen till ren energi. Den 6 maj 2025 presenterade EU-kommissionen ett uppföljande meddelande om en färdplan för att upphöra med EU:s import av rysk energi där ett flertal lagförslag aviserades. Den 17 juni 2025 presenterade EU-kommissionen ett lagförslag för utfasning av gasimporter från Ryssland.

1.2 Förslagets innehåll

EU-kommissionen motiverar sitt förslag till förordning med att Ryssland visat sig vara en opålitlig partner genom att vid upprepade tillfällen använt EU:s energiberoende för politiska påtryckningar och hotat EU:s försörjningstrygghet. Förslagets motiv ändras inte om Rysslands krig mot Ukraina skulle upphöra.

EU:s import av rysk naturgas har minskat betydligt jämfört med innan den fullskaliga invasionen, efter att gasleveranserna genom flera rörledningar har upphört. Trots insatser inom ramen för den tidigare REPowerEU-planen och EU-sanktioner har samtidigt importen, av rysk LNG genom sjöfart samt volymerna genom återstående rörledningar, ökat.

Förbud mot import av röbunden naturgas, LNG och terminaltjänster från Ryssland

Förslaget innehåller ett förbud mot import av naturgas via rörledning samt import av LNG från Ryssland från och med den 1 januari 2026.

Ett undantag från tillämpningstiden är att förbud mot import till ett EU-land utan kust föreslås börja gälla den 1 januari 2028. Andra övergångsbestämmelser som föreslås är att förbud mot import av naturgas under korta kontrakt som tecknades innan den 17 juni 2025, ska börja gälla från 17 juni 2026 samt att

förbud mot import av rysk naturgas under långa kontrakt som tecknades innan den 17 juni 2025, ska börja gälla från 1 januari 2028.

EU-kommissionen föreslår vidare ett förbud för aktörer från Ryssland, eller aktörer som kontrolleras av aktörer från Ryssland, att tillhandahålla långsiktiga terminaltjänster vid EU:s LNG-terminaler från och med den 1 januari 2026. Förbudet föreslås gälla kontrakt för LNG-terminaltjänster som löper ut eller ändras efter den 17 juni 2025.

En övergångsperiod föreslås för förbudet avseende långsiktiga kontrakt för LNG-terminaltjänster som tecknats före den 17 juni 2025. För dessa kontrakt föreslås förbudet gälla från och med den 1 januari 2028.

Rapportering från importörer

EU-kommissionen föreslår att importörer av rysk naturgas och leverantörer av LNG-terminaltjänster blir skyldiga att tillhandahålla medlemsstaternas tullmyndigheter med nödvändig information för att kontrollera förordningens tillämpning. I förordningen föreslås att tullmyndigheter och tillsynsmyndigheter är skyldiga att övervaka tillämpningen av ett stegvis förbud mot import av naturgas från Ryssland. Detta inkluderar bedömningen av övergångsfaserna. För detta behövs, enligt EU-kommissionen, ett samarbete mellan myndigheter, Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (ACER) och EU-kommissionen. Tullmyndigheter föreslås bli skyldiga att informera om den information som erhållits från importörer av rysk gas med EU-kommissionen och andra medlemsstaters myndigheter månadsvis.

Nationella diversifieringsplaner för naturgas och olja

EU-kommissionen föreslår att medlemsstaterna ska upprätta nationella planer för diversifiering i syfte att upphöra med all import av naturgas från Ryssland den 1 januari 2028. De nationella diversifieringsplanerna föreslås överlämnas till EU-kommissionen den 1 mars 2026 och föreslås bland annat innehålla uppgifter om volymerna för gasimport, åtgärder för att ersätta återstående gasimport från Ryssland samt eventuella tekniska eller rättsliga hinder för utfasningen och hur dessa kan hanteras.

EU-kommissionen föreslår även att de medlemsstater som importerar olja från Ryssland ska upprätta en diversifieringsplan för att upphöra med oljeimporter

från Ryssland senast den 1 januari 2028. De nationella diversifieringsplanerna föreslås överlämnas till EU-kommissionen senast den 1 mars 2026.

De nationella diversifieringsplanerna för naturgas respektive olja, föreslås utvärderas av EU-kommissionen årligen.

Ändring av förordning om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas

EU-kommissionen föreslår nya bestämmelser i förordningen (EU) 2017/1938 om försörjningstryggheten för gas som innebär rapporteringskrav för importörer av rysk gas.

Övervakning och uppföljning

EU-kommissionen föreslår att den blir skyldig att övervaka utvecklingen på energimarknaden samt eventuella risker för försörjningstryggheten kopplat till förslaget. EU-kommissionen föreslår även att den ges befogenhet att vidta nödvändiga krisåtgärder vid plötsliga och betydande händelser som allvarligt hotar försörjningstryggheten för en eller flera medlemsstater. Detta inkluderar att ge en eller flera medlemsstater ett temporärt undantag för förbuden av import av rysk naturgas eller LNG enligt förordningen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Regeringen analyserar fortsatt förslagets förenlighet med offentlighetsprincipen.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

De budgetära konsekvenserna av förslaget för Sverige bedöms vara begränsade. Samma bedömning görs även om förslaget skulle leda till prishöjningar på naturgas, som skulle kunna påverka elpriset i Sverige. Eventuella kostnader som förslaget kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95FiU5, rskr. 1994/95:67)

EU-kommissionens förslag innehåller inget som innebär konsekvenser för EU:s budget.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar EU-kommissionens förslag till förordning och målsättningen att fasa ut EU:s import av rysk naturgas. Regeringen stödjer ett förbud mot import av röbunden naturgas, LNG och terminaltjänster från Ryssland och avser verka för en hög ambitionsnivå i förslaget. Regeringen anser att EU:s beroende av rysk energi, inte minst fossila bränslen, ska upphöra så snart som möjligt. Det är därför nödvändigt att EU vidtar ytterligare gemensamma åtgärder för att bryta beroendet av rysk energi och därmed också komma åt en viktig inkomstkälla för Rysslands krigsekonomi.

Regeringen välkomnar krav på nationella diversifieringsplaner för naturgas och olja samt rapporteringskrav vid import av naturgas. Detta innebär en ökad spårbarhet av naturgasens ursprung, vilket är särskilt viktigt för att öka transparensen. Medlemsstater som inte importerar naturgas eller LNG från Ryssland bör dock undantas från alltför omfattande rapporteringskrav. Det är viktigt att hålla den administrativa bördan så låg som möjligt med bibehållen effekt av förslaget. Regeringen stödjer att utvecklingen av unionens försörjningstrygghet och energimarknader till följd av förslaget övervakas.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

En majoritet av medlemsstaterna välkomnar förslaget och ställer sig bakom ambitionen att fasa ut importen av rysk naturgas, men ett par medlemsstater är samtidigt oroad för negativa ekonomiska effekter.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget planeras inte remitteras.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förordningsförslaget är artiklarna 207 och 194(2) i fördraget om EU:s funktionssätt (TFEU). Artikel 207 i TFEU utgör rättslig grund för de föreslagna handelspolitiska åtgärderna inom ramen för unionens gemensamma handelspolitik. Artikel 194(2) i TFEU utgör rättslig grund för de åtgärder i förslaget som rör i) överlämning av information från naturgasimportörer och utbyte av sådan information mellan medlemsstaters nationella myndigheter och kommissionen, ii) medlemsstaternas upprättande av diversifieringsplaner för utfasning av rysk naturgas och olja samt iii) ökad transparens i leveransavtal för rysk naturgas genom ändring av förordning (EU) 2017/1938.

Förordningen antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet med medbestämmande för Europaparlamentet. För beslut i ministerrådet krävs kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

EU-kommissionen bedömer att den EU-gemensamma handelspolitiken stöds av artikel 3.1 punkt (e) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (TFEU) vilket är en exklusiv befogenhet för unionen. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig.

De övriga åtgärderna i den föreslagna förordningen enligt artikel 194(2) i TFEU anser EU-kommissionen är nödvändiga för att effektivt implementera EU:s importförbud mot rysk naturgas. Detsamma gäller upprättandet och uppföljningen av nationella diversifieringsplaner för olja, som också ska antas med stöd av artikel 194(2) i TFEU. Dessa behöver samordnas på EU-nivå för att uppnå målet om att fasa ut rysk olja på ett effektivt och samordnat sätt.

EU-kommissionen bedömer att förslaget till förordning är i enlighet med proportionalitetsprincipen. De föreslagna åtgärderna anses vara ändamålsenliga och nödvändiga för att uppnå de eftersträlvade målen och medför inte någon oproportionerlig börda för företag eller medlemsstater.

Regeringen delar kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget behandlas i rådsarbetsgruppen för energi, med start i juli 2025.

4.2 Fackuttryck och termer

LNG – flytande naturgas ('liquefied natural gas')